



הללויה (אדם חוזר...)

מילים: יענקלה גלפז

לחן: מני גל

אָדָם חוֹזֵר וּקְצִיר יוֹמוֹ

צָנוּעַ הוּא וְדָל,

וְעַל גִּבּוֹ צְרוֹת הַחוּל

עוֹמְסוֹת לוֹ כְּמִגְדָּל.

וּלְפָנָיו רוֹאָה פְּתָאוֹם

אֶת שְׁתֵּי עֵינֶיהָ שֶׁל בָּתוּ,

וְהוּא אֵז שָׂר, וְהוּן אֲתוּ

שָׁרוֹת הַלְלוּיָהּ.

הַלְלוּיָהּ וְזֶה הַשִּׁיר

עוֹלָה מִכָּל פְּנוֹת הָעִיר

כְּשֶׁהָאָדָם וּשְׁתֵּי עֵינֵי בָּתוּ

שָׁרִים הַלְלוּיָהּ.

בוֹנָה אָדָם אֶת בְּנֵינָיו

מִהֶבֶל וּקְלָפִים.

יוֹם יוֹם טוֹרַח וְעִמָּל,

יוֹם יוֹם הֵם נִטְרָפִים.

אָבֵל אֶל מוֹל חֶרְבּוֹן קִלְפָיו-

עוֹלָה הַשְּׁמֶשׁ מְעָלָיו;

וְהוּא אוֹסֵף אוֹתָם אֵלָיו

וְשָׂר הַלְלוּיָהּ.

הַלְלוּיָהּ וְזֶה הַשִּׁיר

עוֹלָה מִכָּל פְּנוֹת הָעִיר

כְּשֶׁהָאָדָם אוֹסֵף אֶת כָּל קִלְפָיו

וְשָׂר הַלְלוּיָהּ.

פְּרוֹשִׁים יָמֵי לְפָנֵי הָאֵל,

יודֵעַ הוּא דְרָכָי,

וְכָל שִׁירֵי כְּמוֹ תְּפִלוֹת

שֶׁלְּחוֹ לְמַרְחָקִים.

וּכְשֶׁיִּגְיַע סוֹף הַתְּנוּי

אֲנַעַל בְּשֶׁקֶט אֶת חַיֵּי;

וְשִׁיר חֲדָשׁ צָעִיר וְחַי

יוֹשֵׁר הַלְלוּיָהּ.

הַלְלוּיָהּ וְזֶה הַשִּׁיר

עוֹד יַעֲלֶה בְּכָל הָעִיר

וְהוּא חֲדָשׁ וְהוּא צָעִיר וְחַי

וְשָׂר הַלְלוּיָהּ.

הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּיָהּ!

פירושי מילים וביטויים:

הֶבֶל = שטות, קשקוש
עִמָּל = משקיע מאמץ, עובד, טורח
נִטְרָפִים = מתערבבים, מתבלבלים
חֶרְבּוֹן = הרס מוחלט
תְּנוּי = מסלול, דרך, נתיב

הַלְלוּיָהּ = קריאת התפעלות, שבח לה'
קְצִיר = קטיף יבולי התבואה
קְצִיר יוֹמוֹ = היבולים שקטף היום,
כלל ההישגים שקצר והפיק היום
דָּל = מועט, קלוש, חלש, חסר
צְרוֹת הַחוּל = צרות היום-יום



אל תוכן העניינים

© ד"ר עטרה איזקסון, מיכל וייס והמכון לאינטגרציה, אוניברסיטת בר-אילן

Allegro ♩ = 138

♩

Dm F5+/C# Dm/C B^ø Gm/B^b A7 Dm

א - דל - וְ הוּא ע - נו - צ - מו - יו ציר - וק זר - חו דם - א - וְ

5 Dm F5+/C# Dm/C B^ø Gm/B^b C7 F

וְ דל - מְג - פּ - לוּ מְסוֹת - עוּ חוּל - הָ רוּת - צ - בוּ גַּעַל

9 F B^b Gm6 A7

וְ תוּ - גַּשְׁלָהּ - עֵי שְׁתֵּי אֶת אֹם - פֶּת אָה - רוּ נְיוּ - פּ - לְ

13 Dm F5+/C# Dm/C B^ø B^bMaj7 A7 Dm

לוּ - לְ - הָ לוּ - לְ - הָ רוּת - שְׁ תוּ - אַ הוּ - וְ שָׂר אֹז הוּא

17 Gm6 A7 Dm Gm7 C7 F

א - הָ - קָשׁ עֵיר - הָ נוֹת - פּ כָּל - מְלֶחֶעוּ שִׁיר - הָ זָה - וְ הָ

21 B^b C7 F6 B^b A7 1. Dm

לוּ - לְ - הָ נוּת - הָ רִים - שְׁ תוּ - גַּ נְיוּ - עֵי תֵּי - וְשׁ דָם

25 2. Dm Dm B^b Gm D

וְ הָ - לוּ - לְ - הָ נוּת - הָ רִים - שְׁ תוּ - גַּ נְיוּ - עֵי תֵּי - וְשׁ דָם





יעקב (יענקל'ה) גלפז (נ. 1948) משורר, פזמונאי ואיש חינוך. חבר קיבוץ עין גדי לשעבר. גדל בהרצליה והחל לכתוב שירים בתקופת הצבא. במסגרת גרעין נח"ל הגיע לקיבוץ עין גדי, בו הפך עד מהרה לדמות מרכזית, בכהונתו בכמה תפקידים ציבוריים וכן במעורבותו הענפה בהווי הקיבוצי בהפקת אירועי תרבות ומופעים מוזיקליים שונים – בארגון, כתיבה, בימוי ושירה. כיום, הוא מנחה, מגשר ופעיל בתחומי הקהילה והמשפחה. כיוצר ופזמונאי, עסק רבות בנושאים כמו אי"י, טבע, עונות השנה וההווי הקיבוצי, והוציא לאור שלושה ספרי שירה, בהם שירים אותם יצר יחד עם המלחינים חיים ברקני, עמנואל גל ואחרים.



עמנואל (מני) גל (נ. 1945) מלחין, מעבד, זמר ורב חילוני. חבר קיבוץ עין גדי. נולד בתל-אביב וגדל בירושלים. בשנות נעוריו החל את דרכו המוזיקלית בלימודי נגינה בצילו ובגיטרה. עם תום שירותו הצבאי, עבר לעין גדי כחלק מקבוצת חניכים של "הנוער העובד", התאהב בנופים והשתלב בעבודה החקלאית באזור. גל למד הוראה, חנך את ילדי הקיבוץ הראשונים וניהל את ביה"ס הקטן בהתהוותו. עם השנים, העמיק את הכשרתו המוזיקלית. העבודה עם קהל הילדים משכה אותו לכיוון היצירה, והוא החל לכתוב שירים במיוחד עבורם. הוא כתב לחנים למילותיהם של משוררים כמו נתן יונתן, לאה גולדברג, נורית זרחי, ואחרים. לכל אורך הקריירה שילב גל את מלאכת החינוך יחד עם שירותו בתפקידים שונים בקיבוץ; ועד היום הוא משמש כרב חילוני בארגון טקסים, עורך קבלות שבת מוזיקליות ומנהל את פעילות בית-המדרש המקומי.

קורות חייהם של גלפז וגל נושקים זה לזה, ויש ביניהם הרבה מן המשותף – הן בתחומי העיסוק והן ברוח ובסגנון היצירה. לא בכדי חברו להם גם בתחום המוזיקלי והולידו מספר שירים משותפים. שירם הידוע ביותר הוא "הללויה".

שירים נוספים שיצרו יחדיו: עצי החסידות, הדרך מול ההר, זמר ערב בחצר, סבה לה הקרוסלה.



על השיר

השיר נכתב בשנת 1973 ע"י שני חברי קיבוץ עין גדי למופע "ניחוחי הציר" שהופק ע"י קול ישראל והוקדש ליוצרי הקיבוצים. השיר בוצע שם לראשונה ע"י להקת הגבעטרון יחד עם הזמרים דורית ראובני ודודו זכאי. באותה שנה השיר הושמע רבות והגיע למקום החמישי במצעד.

במקור נכתב השיר בארבעה בתים, אך הוא בוצע והוקלט בשלושת הבתים המפורסמים. בכל בית בשיר ישנו גורם משתנה המשפיע על מצב רוחו של האדם לשלילה; ובכל בית מוצא האדם נקודה של תקווה ואור שמרוממת את רוחו ועוזרת לו להמשיך לצעוד בדרך.

על הלחן

משקל – זוגי, $\frac{4}{4}$ סולם – רה מינור מפעם – מהיר ושמח מנעד – אוקטבה מוקטנת

הטקסט מולחן בצורת בית – ופזמון חוזר, הנחלקים כל אחד לארבעה משפטים, ובסיום קודטה. הבתים והפזמונים נבדלים זה מזה בכיוונית הציר המלודי. בבתים המלודיה במגמת ירידה, ובפזמונים ישנה עליה סקוונציאלית הנשענת על הצלילים היציבים של הסולם (רה, פה, לה). הקודטה מדגישה את כותרת השיר, "הללויה", המופיעה שלוש פעמים בצליל חוזר (בהרמוניה משתנה) ובמקצב המבשר את הסיום המתקרב – אקורד מז'ורי היוצר סיום פיקרדי חגיגי.

ביצועים להאזנה

[דודו זכאי, דורית ראובני והגבעטרון](#)

[דורית ראובני](#)

[הגרובטרון](#)

זמן והקשר

לשבועות, לסוף השנה, לטקסי סיום

קהל היעד

כיתות ז-ט



משימות טקסט

1. על-פי השיר, מהם הדברים שמטרידים את האדם ומפריעים לו בשגרת חייו?

2. בכל אחד מבתי השיר ישנו גורם שמתנה ומשפיע לטובה על מצב רוחו של האדם. השלימו:

_____ א - _____ ב - _____ ג -

3. ברוב השירים בעלי בית ופזמון, הפזמון החוזר זהה. מדוע, לדעתכם, שינה המשורר את הטקסט של הפזמון שלוש פעמים?

4. פרשו את המילים הבאות:

פְּרוֹת הַחֹל = _____ הֶבֶל = _____ תְּנוּי = _____

5. מה מעציב אתכם? ומה משמח ומשפר את מצב הרוח שלכם?

6. מדוע, לדעתכם, נקרא השיר "הללויה"? את מי מבקש המשורר להלל ומדוע?

משימות מוזיקה

1. שירו את ארבעת המשפטים המוזיקליים שלהלן בשירת סולפג', לפי ניצוח המורה.

1 2 3 4
5 6 7 8
9 10 11 12
13 14 15 16



2. האזינו לשיר והצטרפו בשירת קטע הסולפג' שלעיל בד בבד עם הבתים.

מה הקשר בין מנגינת בתי השיר לקטע הסולפג' ששרנו?

3. התבוננו בתמונת התווים וסמנו / השלימו את התשובות הנכונות:

- א. רוב המשפטים המוזיקליים בבית הם בכיוון { ירידה / עליה }.
ב. רוב המשפטים המוזיקליים בפזמון הם בכיוון { ירידה / עליה }.
ג. מה, לדעתכם, ניסה המלחין להביע בכיווניות המנגינה?

ג. הסולם בו כתוב השיר הוא { מזורני / מינורי }.

רשמו את התווים של הסולם מהנמוך לגבוה ביותר על גבי החמשה שלהן:



ד. השיר מסתיים ב- { מזורני / מינורי }. מדוע?

ה. מהו המשקל של השיר? _____ מדוע יש בתיבה האחרונה רק שלוש פעמות?

4. סמנו בתוך התווים והשלימו:

- א. מספרו את התיבות של השיר. כמה תיבות קיבלתם בסה"כ? _____
ב. רשמו ✓ בסוף כל משפט מוזיקלי בתוך התווים. כמה משפטים קיבלתם בסה"כ? _____
ג. השלימו את החסר בטבלה הבאה:

מאפיינים	מס. תיבות	משפט	חלק
	1-4	1	
		2	
משפט ארוך יותר מהקודמים, כי...		3	
	17-18	4	פזמון
		5	
		6	
		7	סיום, קודטה

